

Vládní řešení aktuálních problémů v zemědělství v Kazachstánu

26. 09. 2022

9.9.2022 - Předseda vlády Republiky Kazachstán Alikhan Smailov uspořádal schůzku o omezení růstu cen sociálně důležitých potravin a o zásobování domácího trhu pohonnými hmotami a mazivy. Z jednání vyplynulo, že státní orgány se dříve dopustily řady chyb, zejména se jim nepodařilo stabilizovat ceny potravinářských výrobků.

Samostatně premiér upozornil na špatnou činnost Ministerstva zemědělství, mimo jiné v otázce zásobování země cukrem. Ministerstvo tak podle něj řádně nekoordinuje místní hejtmanství (akimáty) a organizace s ohledem na včasné uzavírání smluv na dodávky cukru a rovněž kontroly včasného doplňování stabilizačních fondů v regionech nefungují. V případě dalšího pochybení je předseda vlády připraven učinit personální změny. Předseda vlády rovněž zdůraznil, že 10 regionů tak doposud nenavýšilo financování „revolvingového schématu“ na 100 miliard tenge, tak, jak jim bylo uloženo.

Zásady přijaté k řešení problémů s cenami některých zemědělských komodit:

1. K vyřešení problémů s cukrem budou moci cukrovarny nakoupit tříměsíční objem surového cukru ve výši 136 tisíc tun a zajistit jeho průběžné zpracování po celý rok. Cukrovarny budou stanovovat prodejní cenu.
2. Pro stanovení cen brambor a mrkve byly uzavřeny dohody s největšími producenty o poskytnutí „provozního kapitálu“ až do výše 4 miliard tenge. Tím bude na trh dodán potřebný objem zeleniny za pevnou cenu.
3. Budou přijata nová opatření týkající se mléčných výrobků, pohanky, rýže, slunečnicového oleje, vajec, chleba, mouky, soli, hovězího a kuřecího masa.

Další zajímavosti z oblasti zemědělství a potravinářství

Situace na kazachstánském trhu s bramborami

V roce 2022 činila osevní plocha brambor cca 1991 tis. hektarů, tj. o 1,9 % více než v roce předcházejícím. I přes dobré domácí výnosy se významně zvýšil dovoz z jiných zemí. V první polovině letošního roku dovoz brambor poprvé převýšil vývoz, a to téměř 5krát - 38,7 tis. tun (dovoz) oproti 8,2 tis. tun (vývoz). Kazachstán musí dovážet brambory zejména mimo sezónu, kdy ještě není nová úroda a zásoby jsou vyčerpány.

Pokud jde o výnos, ten se zvýšil z 206,7 c/ha v roce 2020 na 207,4 c/ha v roce 2021. (Pro doplnění - v roce 2016 to bylo pouze 190,4 c/ha). V letošním roce obecně cena zemědělských plodin vzrostla. V červenci letošního roku činila průměrná cena kilogramu brambor v Kazachstánu 0,36 EUR za kg, což je o 4,2 % více než v loňském roce.

Podle analytiků může nadcházející sklizeň brambor v Kazachstánu překročit objem loňského roku, který činil 4 mil. tun. Předpokládá se přibližně 300 tisíc tun přebytku, který bude kompletně vyvezen. Ze skladu mohou zemědělci prodávat brambory dokonce za 0,16 EUR za kg.

Podpora rozvoje výroby zemědělské techniky

Na ministerstvu průmyslu se konalo jednání o současném stavu a perspektivách rozvoje odvětví zemědělské techniky. Diskutovalo se o nové iniciativě na vytvoření Národního centra pro rozvoj

zemědělské techniky. Podle předsedy Výboru pro rozvoj průmyslu Iljase Ospanova vyrobily kazašské podniky v loňském roce více než 13 tisíc kusů zemědělských strojů v hodnotě 0,37 miliardy EUR.

Meziroční nárůst výroby činil 130 % a zvýšil se 2,3krát. V letošním roce bude navíc na realizaci programu zvýhodněného leasingu zemědělské techniky vyčleněno více než 0,08 miliardy EUR. 0,02 mld. EUR bude alokováno z kapitálového trhu společnosti KazAgroFinance JSC. Z Fondu rozvoje průmyslu bude na leasingové financování traktorů a kombajnů vyčleněno 0,014 miliardy EUR. A 0,06 miliardy EUR bude získáno z fondů JSC "Zhasyl Damu" v rámci programu preferenčního leasingu.

Rostoucí trend u poskytování úvěrů v zemědělství

Podle údajů Národní banky se úvěry v oblasti zemědělství v průběhu roku zvýšily o 35 %. Dynamika růstu ukazuje, že tento sektor potřebuje rozsáhlé finanční injekce. Na začátku srpna 2022 byly zemědělskému sektoru poskytnuty úvěry v hodnotě 0,77 mld. EUR, zatímco v loňském roce to bylo pouhých 0,57 mld. EUR, což představuje meziroční nárůst o 35 %, tj. o 0,2 mld EUR. Nárůst objemu úvěrů může být způsoben růstem nákladů na zemědělské stroje, hnojiva a osiva. Vzhledem k vysokým úvěrovým sazbám přicházejí zemědělci o obrovské finanční prostředky, které by mohli dále investovat.

Agrárníci upozorňují, že produkty téže společnosti Kazagrofinance jsou drahé, ačkoli tato akciová společnost byla vytvořena jako nástroj pro řešení problémů v zemědělství. Zároveň nepřestávají přicházet návrhy zemědělců a poslanců na vytvoření „Agrobanky“. To naznačuje, že dostupné nástroje jsou neefektivní a neřeší skutečné problémy zemědělců.

Zpracoval: Artyom Lukasov, zahraniční spolupracovník Ministerstva zemědělství, E-mail: artom_lukasov@mzv.cz